

Fingrid Oyj

kirjaamo@fingrid.fi

Asia

Päätös itsenäisen aggregoinnin kompensatiomallin korvauksen laskentamenetelmästä

Asianosainen

Fingrid Oyj 1072894-3

Vireilletulo

2.7.2024

Ratkaisu

Energiavirasto vahvistaa Fingrid Oyj:n 13.2.2025 toimittaman ehdotuksen itsenäisen aggregoinnin kompensatiomallin korvauksen laskentamenetelmästä käytettäväksi automaattisessa taajuuden palautusreservissä (aFRR) viimeistään 3 kuukauden kuluessa tämän päätöksen antamisesta.

Energiavirasto velvoittaa Fingrid Oyj:n toimittamaan Energiavirastoon arvioinnin kompensatiomallin korvauksen laskentamenetelmän toimivuudesta ja sen vaikutuksista viimeistään 30 kuukauden päästä menetelmän käyttöönotosta aFRR tuotessa. Arviointiin tulee sisältyä ainakin arvio käytetyn menetelmän tasapuolisuudesta, kokonaistehokkuudesta ja mallin vaikutuksista jouston määrään, sekä mahdollisia ehdotuksia mallin parantamiseksi.

Päätös on voimassa toistaiseksi.

Päätöstä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta.

Perustelut

Toimitettu ehdotus ja sen käsittely

- (1) Fingrid Oyj (jäljempänä myös Fingrid) toimitti 2.7.2025 Energiavirastoon vahvistettavaksi ehdotuksensa itsenäisen aggregoinnin kompensatiomallia koskevan korvauksen laskentamenetelmästä käytettäväksi automaattisessa taajuuden palautusreservissä (aFRR).
- (2) Fingrid esitti itsenäisen aggregaattorin aiheuttamien kustannusten korvauksen laskennassa käytettäväksi Suomen tarjousalueen vuorokausimarkkinan hintaa säädön aktivoinnin aikaisella taseselvitysajaksella ja korvauksen kohdistamista

itsenäisen aggregaattorin sekä reserviresurssin avoimen toimittajan tasevastaa-
van välillä säätösuunnan mukaan.

Julkinen kuuleminen

Energiavirasto järjesti julkisen kuulemisen sille toimitetuista ehdoista ja edellytyk-
sistä aikavälillä 31.7.2024 – 2.9.2024. Energiavirasto sai kuulemiseen 6 vastausta.
Lausuntonsa antoivat Elisa Oyj, Energiateollisuus ry, Lähienergialiitto ry, Suomen
Omakotiliitto ry ja Suomen Sähkökäyttäjät ry.

Energiaviraston täydennyspyyntö

- (3) Energiavirasto katsoi arvioonsa sekä saatuihin lausuntoihin perustuen, että kom-
pensaation korvauksen laskentamenetelmä ei ole riittävän selkeä. Energiavirasto
pyysi 27.1.2025 lähetetyssä täydennyspyynnössä Fingridiä tarkentamaan refe-
renssihinnan määrittelyssä käytettävän ajanjakson kuvausta.
- (4) Energiavirasto katsoi myös, että kompensaatiomalliin sekä sen vaikutuksiin liitty-
vien epävarmuuksien takia olisi hyvä määrittää jo tässä vaiheessa takaraja, mihin
mennessä laskentamenetelmää sekä referenssihintaa tarkastellaan uudestaan.
Energiavirasto katsoo, että tämä tarkastelu voisi perustua Fingridin toimittamaan
arviointiin. Fingridiä pyydettiin kertomaan näkemyksensä mahdollisesta arviointi-
velvoitteesta, sekä antamaan ehdotuksensa tarkoituksenmukaisesta aikarajasta,
johon mennessä Fingrid velvoitettaisiin toimittamaan Energiavirastoon selvityksen
käytössä olevan menetelmän vaikutuksista.

Vastaus täydennyspyyntöön

- (5) Fingrid toimitti täydennyspyynnön mukaisesti muutetun ehdotuksen kompensa-
ation korvauksen laskentamenetelmästä Energiavirastoon 13.2.2025. Fingrid toi-
mitti samassa yhteydessä myös vastineensa koskien mahdollista arviointivelvoi-
tetta.
- (6) Lausunnon perusteella Fingrid kannattaa Energiaviraston näkemystä siitä, että
kompensaatiomallin ja referenssihinnan vaikutuksia tulisi arvioida ja tarvittaessa
kehittää tulevaisuudessa. Fingrid kannattaa myös Energiaviraston näkemystä
siitä, että tarkastelu voisi perustua Fingridin toimittamaan arviointiin. Fingridin
näkemys on, että kompensaatiomallin ja referenssihinnan arviointi tulisi käynnis-
tää kahden vuoden kuluttua menetelmän käyttöönotosta aFRR tuotteessa, sillä
Fingridin oletus on, että tällöin olisi saatu tarpeeksi kokemusta ja tietoa kompen-
saatiomallin ja referenssihinnan toiminnasta. Fingrid katsoo, että kokemuksen ja
tiedon keräämisjakson jälkeen myös itse arvioinnin laatimiselle tulee asettaa riit-
tävä toteutusaika, joka on vähintään kolme kuukautta.

Energiaviraston toimivalta

- (7) Energiavirastosta annetun lain (870/2013) 1 §:n 2 momentin mukaan Energiavi-
rasto hoitaa kansalliselle sääntelyviranomaiselle kuuluvat tehtävät, joista sääde-
tään: 3) sähkön sisämarkkinoita koskevista yhteisistä säännöistä ja direktiivin
2012/27/EU muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktii-
vin (EU) 2019/944, jäljempänä sähkömarkkinadirektiivi, nojalla annetuissa dele-
goiduissa säädöksissä.

- (8) Energiaviraston tulee lain sähkö- ja maakaasumarkkinoiden valvonnasta (590/2013, jäljempänä myös valvontalaki) 10 §:n mukaan päätöksellään (vahvistuspäätös) vahvistaa järjestelmävastaavan kantaverkonhaltijan noudatettaviksi seuraavat palvelujen ehdot ja palvelujen hinnoittelua koskevat menetelmät ennen niiden käyttöönottamista: 6) järjestelmävastaavan kantaverkonhaltijan ja järjestelmävastaavan siirtoverkonhaltijan järjestelmävastuun piiriin kuuluvien palvelujen ehdot sekä menetelmät palveluista perittävien maksujen määrittämiseksi.
- (9) Vahvistettavat ehdot ovat järjestelmävastaavan kantaverkonhaltijan vastuualueensa markkinatoimijoihin sovellettavaksi tarkoittamia järjestelmävastuun piiriin kuuluvia tasehallinnan ehtoja, jotka Energiaviraston tulee tasehallinnan suuntaviivojen mukaisesti sekä sähkömarkkinalain (588/2013) 46 §:n ja valvontalain 10 §:n nojalla vahvistaa ennen niiden käyttöönottamista.

Asiaan liittyvä lainsäädäntö

Sähkömarkkinalaki (588/2013)

46 § Valtakunnallinen tasehallintavastuu

- (10) Järjestelmävastaava kantaverkonhaltija vastaa koko ajan käynnissä olevasta sähköntuotannon ja -kulutuksen välisen hetkellisen tasapainon ylläpitämisestä vastuualueellaan (valtakunnallinen tasehallintavastuu). Valtakunnalliseen tasehallintavastuuseen sisältyvät kaikki sen hoitamisen edellyttämät toimenpiteet ja resurssit, jotka on toteutettava tai joiden käytettävyys on varmistettava kunkin taseselvitysjakson ajaksi.
- (11) Valtakunnallisen tasehallintavastuun hoitamiseen tarvittavan tasesähkön ja tasehallintakapasiteetin hankinta- ja kauppaehtojen on oltava tasapuolisia ja syrjimättömiä sähkömarkkinoiden osapuolille, niiden on perustuttava markkinapohjaisiin menettelyihin, eikä niissä saa olla perusteettomia tai sähkökaupan kilpailua ilmeisesti rajoittavia ehtoja. Ehdossa on kuitenkin otettava huomioon sähköjärjestelmän toimintavarmuudesta ja tehokkuudesta johtuvat vaatimukset. Ehtojen on lisäksi tarjottava verkon käyttäjille asianmukaisia kannustimia sähkön syötön ja oton tasapainottamiseksi ja luotava edellytykset kulutusjouston, uusiutuvista lähteistä peräisin olevan sähkön tuottajien, energiavarastojen haltijoiden ja aggregaattorien osallistumiseen tasehallintamarkkinoille.

65 a § Kulutusjouston osallistuminen järjestäytyneelle markkinapaikalle

- (12) "Loppukäyttäjällä on oikeus tarjota järjestäytyneellä markkinapaikalla kulutusjoustoja joko itsenäisesti tai aggregaattorin välityksellä. Markkinapaikan ylläpitäjä ei saa asettaa kulutusjouston järjestäytyneelle markkinapaikalle pääsyyllä ehtoja, jotka perusteettomasti syrjivät kulutusjoustoja sähköntuotantoon verrattuna.
- (13) Loppukäyttäjän on korvattava vuorokausimarkkinalla, päivän sisäisellä markkinalla tai tasehallintamarkkinalla itsenäisesti toteuttamansa kulutusjouston aktiivoinnin aikana aiheutuneet kustannukset avoimelle toimittajalleen tai tasevastavalleen. Loppukäyttäjän itsenäisesti aktivoiman kulutusjouston aiheuttama

tasepoikkeama on oikaistava loppukäyttäjän avoimen toimittajan tai tasevastavaan sähkötaseessa.

- (14) Järjestelmävastaavan kantaverkonhaltijan tehtävänä on määrittää 2 momentissa tarkoitetun korvauksen laskentamenetelmä. Laskentamenetelmän tulee perustua loppukäyttäjän itsensä aktivoiman kulutusjouoston energiavaikutukseen loppukäyttäjän avoimen toimittajan tai tämän tasevastavan sähkötaseeseen sekä viitehintaan, joka voi vaihdella markkinapaikoittain. Laskentamenetelmän on oltava sähkömarkkinoiden osapuolten kannalta tasapuolinen ja syrjimätön, eikä se saa estää loppukäyttäjän itsensä tarjoaman kulutusjouoston mahdollisuutta osallistua 2 momentissa tarkoitetuille markkinoille.
- (15) Edellä 2 momentissa tarkoitetun korvauksen laskentamenetelmän vahvistamisesta säädetään sähkö- ja maakaasumarkkinoiden valvonnasta annetussa laissa. Järjestelmävastaavan kantaverkonhaltijan on ennen laskentamenetelmän toimitamista vahvistettavaksi kuultava asiaankuuluvia verkon käyttäjiä ja sähkömarkkinoiden osapuolia. Vahvistettu laskentamenetelmä on julkaistava.”

72 a § Itsenäisen aggregaattorin aktivoimasta kulutusjoudesta aiheutuvien kustannusten korvaaminen

- (16) Itsenäisen aggregaattorin on korvattava vuorokausimarkkinalla, päivän sisäisellä markkinalla tai tasehallintamarkkinalla toteuttamansa kulutusjouoston aktivoinnin aikana aiheutuneet kustannukset asiakkaansa avoimelle toimittajalle tai tämän tasevastaavalle. Korvauksessa voidaan ottaa huomioon myös itsenäisistä aggregaattoreista aiheutuvat hyödyt muille sähkömarkkinoiden osapuolille. Korvaus hyödyistä ei saa kuitenkaan ylittää itsenäisen aggregaattorin aktivoiman kulutusjouoston aikana asiakkaan avoimelle toimittajalle tai tasevastaavalle aiheutuneita kustannuksia. Kulutusjouoston aktivoinnista aiheutunut tasepoikkeama on lisäksi oikaistava asiakkaan avoimen toimittajan tai tasevastaavan sähkötaseessa.
- (17) Järjestelmävastaavan kantaverkonhaltijan tehtävänä on määrittää 1 momentissa tarkoitetun korvauksen laskentamenetelmä. Laskentamenetelmän tulee perustua itsenäisen aggregaattorin tarjoamien aggregointipalvelujen energiavaikutukseen asiakkaan avoimen toimittajan tai tasevastavan sähkötaseeseen sekä viitehintaan, joka voi vaihdella markkinapaikoittain. Laskentamenetelmän on oltava sähkömarkkinoiden osapuolten kannalta tasapuolinen ja syrjimätön, eikä se saa estää itsenäisen aggregaattorin tarjoaman kulutusjouoston mahdollisuutta osallistua 1 momentissa tarkoitetuille markkinoille.
- (18) Edellä 1 momentissa tarkoitetun korvauksen laskentamenetelmän vahvistamisesta säädetään sähkö- ja maakaasumarkkinoiden valvonnasta annetussa laissa. Järjestelmävastaavan kantaverkonhaltijan on ennen laskentamenetelmän toimitamista vahvistettavaksi kuultava asiaankuuluvia verkon käyttäjiä ja sähkömarkkinoiden osapuolia. Vahvistettu laskentamenetelmä on julkaistava.”

Johtopäätökset

- (19) Fingrid toimitti täydennyspyynnön mukaisesti muutetun ehdotuksen kompensaa-tion korvauksen laskentamenetelmästä Energiavirastoon 13.2.2025. Tämän li-säksi Fingrid toimitti vastineensa koskien mahdollista Fingridille asetettavaa arvi-ointiveloitetta. Energiavirasto on tutustunut Fingridin toimittamaan muutettuun ehdotukseen, veloitetta koskevaan lausuntoon sekä julkisessa konsultaatiossa saatuihin lausuntoihin.
- (20) Sähkömarkkinalain 72 a § 1 momentin mukaan itsenäisen aggregaattorin on kor-vattava vuorokausimarkkinalla, päivän sisäisellä markkinalla tai tasehallintamark-kinalla toteuttamansa kulutusjoustopon aktivoinnin aikana aiheutuneet kustannuk-set asiakkaansa avoimelle toimittajalle tai tämän tasevastaavalle. Saman pykälän 2 momentin mukaan laskentamenetelmän tulee perustua itsenäisen aggregaatto-rin tarjoamien aggregointipalvelujen energiavaikutukseen asiakkaan avoimen toi-mittajan tai tasevastaavan sähkötaseeseen sekä viitehintaan, joka voi vaihdella markkinapaikoittain.
- (21) Fingridin ehdottamassa menetelmässä kompensatiomaksu määritetään tasesel-vitysjaksokohtaisesti toimitetun säätöenergian ja referenssihinnan tulona. Refer-enssihinnana ehdotetaan käytettäväksi Suomen tarjousalukseen vuorokausimark-kinahintaa kyseessä olevalla taseselvitysajaksolla. Kompensaatio maksetaan sää-tösuunnan mukaan joko reserviresurssin tasevastaavalle, tai itsenäiselle aggre-gaattorille.
- (22) Energiavirasto katsoo kompensatiomallin olevan sähkömarkkinan osapuolten kannalta tasapuolinen ja syrjimätön, sekä täyttävän sähkömarkkinalain 72 § edel-lytykset. Energiavirasto katsoo myös, että ehdotettu malli perustuu markkinapoh-jaiseen menettelyyn, ja luo edellytykset kulutusjoustopon ja aggregaattorien osallis-tumiseen tasehallintamarkkinoille, sekä muutoin täyttää sähkömarkkinalain 46 § edellytykset. Energiavirasto katsoo myös, että malli täyttää sähkömarkkinalain 65 a § edellytykset koskien sitä, että loppukäyttäjä korvaa toteuttamansa kulutus-joustopon aktivoinnin aikana aiheutuneet kustannukset avoimelle toimittajalleen tai tasevastaavalleen.
- (23) Energiavirasto toteaa, että kompensatiomalli on varsin uusi järjestely, jolle ei ole luotu vielä vakiintuneita käytäntöjä. Energiavirasto pitääkin perusteltuna, että mallin toimintaa ja vaikutuksia arvioidaan ja tarvittaessa kehitetään tulevaisuu-dessa tietojen karttuessa. Energiaviraston saaman lausunnon perusteella Fingrid kannattaa Energiaviraston näkemystä siitä, että kompensatiomallin ja referens-sihinnan vaikutuksia tulisi arvioida ja tarvittaessa kehittää tulevaisuudessa, pe-rustuen Fingridin tekemään arviointiin.
- (24) Energiavirasto katsoo Fingridin lausuntoon perustuen, että arviointi on tarkoituk-senmukaista tehdä vasta kahden vuoden kuluttua mallin käyttöönotosta, jotta voi-daan saada riittävästi kokemusta ja tietoa mallin toiminnasta. Energiavirasto to-teaa samaan lausuntoon perustuen, että tämän lisäksi arvioinnin laatimiselle tulee varata riittävä toteutusaika. Energiavirasto katsoo Fingridin lausuntoon perustuen, että kuuden kuukauden toteutusaika itse arvioinnin laatimiselle varmistaa sen,

että Fingrid voi tehdä perustellun selvityksen menetelmän toimivuudesta ja mahdollisista muutosehdotuksista.

- (25) Energiavirasto velvoittaa edellä kuvattuun perustuen Fingrid Oyj:n toimittamaan Energiavirastoon arvioinnin kompensatiomallin korvauksen laskentamenetelmän toimivuudesta ja sen vaikutuksista viimeistään 30 kuukauden päästä menetelmän käyttöönotosta aFRR tuotteessa. Arviointiin tulee sisältyä ainakin arvio käytetyn menetelmän tasapuolisuudesta, kokonaistehokkuudesta ja mallin vaikutuksista jouston määrään, sekä mahdollisia ehdotuksia mallin parantamiseksi.
- (26) Energiavirasto katsoo, että muutettu ehdotus täyttää täydennyspyynnössä edellytetyt vaatimukset ja että se kuvaa riittävällä tarkkuudella sen, miten itsenäisen aggregaattorin kompensatiomallin korvaus lasketaan automaattisessa taajuuden palautusreservissä. Energiavirasto katsoo, että ehdotus täyttää myös sähkömarkkinalain edellytykset. Fingrid toimitti muutetun ehdotuksen täydennyspyynnössä määritellyssä aikataulussa, ja ehdotus on siten hyväksyttävissä.

Sovelletut säännökset

Hallintolaki (434/2003) 6 §

Laki Energiavirastosta (870/2013) 1 §

Laki sähkö- ja maakaasumarkkinoiden valvonnasta (590/2013) 10 §

Sähkömarkkinalaki (588/2013) 46 §, 72 §

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Markkinaoikeuteen siten kuin laissa oikeudenkäynnistä hallintoasioissa (808/2019) säädetään. Valitusosoitus on päätöksen liitteenä.

Päätöstä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta.

Muutoksenhakua koskeva ohjeistus on liitteenä.

Tiedoksianto

Päätös annetaan hallintolain (434/2003) mukaisesti tiedoksi asianosaiselle sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetun lain (13/2003) 19 §:n mukaisena tavallisena sähköisenä tiedoksiantona sähköpostitse.

Lisätiedot

Lisätietoja päätöksestä antaa:

Erityisasiantuntija Jori Sääntti

puh. 029 5050 079

sähköposti jori.santti@energiavirasto.fi

Liitteet Valitusosoitus Markkinaoikeuteen

Itsenäisen aggregoinnin kompensatiomallin korvauksen laskentamenetelmä,
12.2.2025

Jakelu Fingrid

LUONNOS